

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85,

Sötét felhők.

Valóban kétségbeejtő az a küzdelem, mit a magyar nemzetnek anyanyelvéért kell kiállani. A korona, mintha csak nem volna e lázban égő beteg nemzetnek semmi baja, szóltanul hagy el bennünket. A kamarilla, ez az örökös, alattomos, halálos ellenség folytatja a hálósövést, a melybe a nemzetet el akarja fogni. Saját fiai a nemzetnek adják ehhez a segítő kezét. Az egyik azt fejtegeti, hogy a magyar hadsereg nyelvi kérdése felségjog s nem tartozik a nemzeti jogok közé, a másik, a lápok királya és a petróleum-vigécz kötéllel és golyóval fenyegetődik. A szabadelvű pártban pedig van egy frakció, az ó-liberalisok csapatja, akik, hogy a hatalom kegyének sugariban usszhassanak tovább is, megtagadva a nemzeti érzést, a politikának aljas intrikáival a legsúlyosabb akadályokat gördítik a nemzeti jogok diadala elé.

E közt az ország határaitól súlyos sötét felhők gomolyodását vehetjük észre.

Néha kiczikázik egy villám, s kékes fényénél aggódva szemléljük a felhők tornyosulását.

Balkánon egészen elborult s minden pillanatban várhatjuk a vihar kitörését. A macedon mozgalom hullámverése átcsapott a mi Bosznia-Hercegovinánkba; Szerbiában katonai forradalom van kitörőben; Ausztriában népgyűléseket tartanak, a melyeken azt hajtogatják, hogy Magyarországot makacs ellenállásáért meg kell büntetni.

Horvátországban pedig kimondták hogy ha Magyarország kívánja a magyar ezredekben a magyar nyelv jogát, ők azonnal követelni fogják a horvát ezredekben a horvát nyelvet.

Mikor mindez? Mikor a magyar nemzet egy nagy harc előtt áll, a mely harcban alkotmányos jogát, saját anyanyelvét kell megvédelmeznie. Valóságos nyüzsgés van körülöttünk, s lesve-lesik ellenségeink, mikor kap olyan sebet nemzetünk, melyben elgyengülve, azok ráeshetnének és ezek az Európa szélére szórt

apró nemzetiségek, ez a kész rabszolga anyag, megrohanhatnák azt a nemzetet, melyet a szabadság hivatott óréül állított közéjük az isteni gondviselés.

A tizenkettedik órában, nemzeti küzdelmünk válságos pillanatában a legnagyobb hiba az volna, ha ezekkel a mozgalmakkal szemben a magyar nemzet elveszitené a fejét, s meghátrálva a fenyegető veszedelmekkel szemben feladná a harcot, a mely tán a nemzeti eszme győzelmével végződne.

Ausztriától nincs mit tartanunk; ott sokkal több a hiábavaló szófecsérlés, mintsem hogy komoly tetteket produkálnának. Nemzetiségeink a magyar államot meg nem bonthatják; ezeréves históriánk a bizonyosság erre. A századok folyamán a fajmagyarság csaknem állandó kisebbségben volt a nem magyar elemekkel szemben és mégis ennek az államnak magyar nemzeti jellegét soha kétségbe nem lehetett vonni.

Csak a mi élnetlenségünk, a harminczöt éves kishitű politikánk az, mely

Házi bái után.

— A »Bácsmegeyi Napló« eredeti tárczája. —

Idő: reggel 5 óra.

Hely: kávéházi separé.

Személyek: **Kázmér** 30 éves ügyvédjelölt, **Endre** barátja.

Kázmér: Óh, áldott frakkzsebek (pár havannát huz ki), ti vagytok az előrelátás éléstárai. — Ebben a pertelen világban a szabók talentuma értékes igazság; lám Endrém pár napra — előreláthatólag a legközelebbi házi báiig — gondoskodva van. S ha ehhez még meggondolom, hogy Ó is pillantásának mélységével szívem vonzódását reális alapra fektette, nem tudom, mit sajnáljak jobban, azt-e, hogy frakkom zsebe nem mélyebb, vagy azt, hogy tőle ilyen hamar el kellett válnom.

Endre: Az agyad még terheltebbnek látszik, mint a zsebed.

Kázmér: Hagyd a morált. Jól eső megelégedéssel szeretném odakiáltani a világnak, hogy a mamák ármánya legyőzve, s az igazság utban van. De hát te nem vettél észre semmit? Óh, édes Lidia!

Endre: Beszélj. Meghallgatlak.

Kázmér: Sőhajtottam, epedtem én is, mint mindannyian. — Az ugynevezett önértetes leány, kinek a legfőbb karakterből oly sok jut osztályrészül, nehéz probléma. Nehéz, mert a mamák tudják e tulajdonságok értékét és gyakran tulbecsülik azokat. Tulbecsülik pedig annál inkább, mert bennünket kevésre tartanak. Csak a nagy salonban látnak szívesen, itt is épen akkor, ha szükség van ránk — a petrezselyem áruláskor; megkövetelik azonban, hogy távortartsad magad arra az esetre, ha a leányhoz az ugynevezett jó parthi közeledik. S ha mindehhez még hozzáadod azt is hogy a mama szurós, kicsinylő

tekintete a szégyenpirt nem egyszer arczodba kergeti, azt hiszem megeléged a lányos mamákat.

Endre: A következetesség így hajnaltájt nem a legerősebb fegyvered. — Beszélj önértetes leányokról, kiknek karakterök van, s végezetül kiolthatatlan szenvedélylyel csépeled a mamákat. Hol itt az összefüggés?

Kázmér: Légy türelemmel, mindent meg fogsz érteni. Előlről kezdem. Manap csak annak a leánynak van és lehet önértete, ki legalább ötvenezres hozományra támaszkodik. Vagy láttál te már holmi kiskereskedő leány fellépésében annyi biztonságot, erőt, mint a mennyi karakter egy jól situált bankdirektor leányában oly szépen, oly impozánsan érvényesül? Ugy-e. hogy nem! Távól áll azért tőlem az, mintha a szendesség, mely az első bálon hófehér ruhában oly kívánatosan jelenik meg a maga ártatlanságában nem

Iskolakönyvek, író és rajzszeretek az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mór könyv-, papir-, zenemű-, író- és rajzszerkereskedésében Szabadkán főtér,

Rádics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

felbátorította a mi különböző fajtájú ellenségeinket és ideig-óráig sikereket is nyújtott nekik. Ha az egész nemzet tömörül abban a szent meggyőződésben, hogy a magyar nyelvet megilleti joga a közös hadsereg magyar ezredeiben, hogy mi nem tűrhetjük tovább, hogy a német nyelvvel s az osztrák kétféjű sassal az osztrák szellem mételyezze meg magyar hadseregünket: akkor nincs okunk attól tartanunk, ha bármily sötét felhők tornyosulnak politikai látóhatárunkon, mert ezeket szét fogja szórni az igazság és győzelemnek dicsőséges napsugara.

L. I.

A politikai helyzet.

A helyzet csendes, változatlan. Még csak következtetni sem lehet semmiből sem, ha csak abból nem, hogy Széll Kálmán és Körber együtt utaztak Reichenauba.

A helyzet szignaturájának tekinthetjük legfőleg a három éves katonák zavargását. A zavargások, ismételjük, Ausztriában a legveszedelmesebbek, így Bécsből a következő távirat érkezik.

Bécs, szeptember 15.

A IX. kerületi kaszárnnyában a három éves katonák tüntettek. Vezetőiket letartóztatták.

A magyar három éves katonák szökdösnének. Erre vonatkozólag Belgrádból kapunk táviratot.

Belgrád, szeptember 15.

A rendőrség letartóztatta Miklósi Bernát temesvári 29. gyalogezredbeli közlegényt, aki most a harmadik évét szolgálja s megszökött az ezredtől.

Az ág. ev. gyámintézet közgyűlése.

Az ág. ev. gyámintézet 19-diki és 20-diki ünnepe nagyszabású lesz. Ennek bizonyítéka

gyakorolna rám hatást, de mégis az a jellegzetesség, az az inger hiányzik, melyet pedig ma éltető elemnek ismerünk el, s amely előtt olyan szívesen hajtunk fejet.

Endre: Tehát a pénz és megint a pénz!

Kázmér: Vedd úgy. Azonban én nem pusztán úgy értem. A pénz Lidiámnál is csupán eszköz ahhoz, hogy egy jellembeli sajátosság, mely anélkül meg sem lenne nála, oly impozánsan kidomborodjék, oly mélyreható, annyira elérhetetlen vágyakat gerjeszzen az ideál iránt. Szóval ma nem a leányt, vagy a szívet kell meghódítanod, hanem ezt a jellembeli kiváltságot, azt, mi őt oly félreismerhetetlenül megkülönbözteti társnőitől.

Endre: De ha ez így van, akkor egész más eszközökkel kell a hódító utra indulni, s te nem árulod el eddig, hogy melyek azok.

Kázmér: Igazad van barátom. Az Isten kegyelméből és a papa szorgalmából ilyen jellemmel megáldott leány sokkal erősebb vár, az ostroinot számunkra sokkal nehezebbé, mondhatnám lehetetlenebbé teszi — az őrség; mely ugyan rendszerint egy személyből áll, de annál megközelíthetlenebb s ez az őrség nem más, mint az argus szemü, mindig éber mama.

Figyelj ide. A ki közülünk ugynevezett jó parthi, érts alatta potrohos földbirtokost, holmi terménynagykereskedőt, vagy másilyent, annak a helyzete kívánatosan egyszerű és könnyű. Az ilyen nem mondhat

a már eddig jelentkezett vendégek díszes névsora, amelyet itt közlünk.

Dr. Baltik Frigyes püspök, B.-Gyarmat,
Báró Radvánszky Béla koronaőr Bpest,
Zsitinszky Mihály közokt. államt. Bpest,
Falvay Antal isk. igazgató Bpest,
Kis Adolf ev. ref. lelkész Vadkert,
Belohorszky G. főesp. és leánya Ujvidék,
Schölz Ödön és neje Ágálya,
Böngérfi János tanár és lapszerkesztő,
Klaar Fülöp tanár, Bendl Henrik egyh. főptáros, Majba Vilmos titkár Bpest,
Hasz Sándor gyám. int. elnök Battonya,
Hami Nándor lelkész Feketehegy,
Materny Lajos esperes Debreczen,
Sas-Béla tanár Bpest.
Czinkoczkó Márton Csanád-Alberti,
Horváth Sándor Luther irodalmi társaság alelnök Moór Fejérmegye.

Mohácsi Lajos lelkész Aranyos-Gergelyi,
Strömp László Pozsony,
Menyhardt Mihály lelk. és neje Kaposvár,
Bognár Endre lelkész Lovászpátrona,
Doleschall Lajos esperes Lajosfalva,
Korbély Géza lelkész és neje S.-Ujhely,
Lőw Fülöp lelkész Locsmánd,
Czuppon Sándor esperes Kővágó Eőrs,
Dr. Berzsenyi Jenő gy. int. elnök Brassó,
Takács Sándor lelkész Pozsony,
Hollés Dani lelkész Vámosujfalu,
Raab Károly és leánya Körmöczbánya,
Farkas lelkész Nagyszombat,
Kovács Sándor tanár Pozsony,
Jánossy Lajos lelkész Komárom,
Dr. Kéler Zoltán kir. ügyész Bpest,
Hornyánszky Aladár, Raffay Sándor,
Stromp László, Hórk József, dr. Masznyik Endre, Kovács Sándor theol. tanárok Pozsony,

Krupecz István esperes Hont Udvarnok,
Madár Rezső lelkész Somogy Szand,
Dr. Tirsch lelkész,
Bierbrüner Gusztáv lelkész, Schmika Kálmán felügyelő, Mayer János tanító, Mühl Imre tanító, id. Alcibler Andor, ifj. Alcibler Andor, Alcibler Mihály, Mascnalkó Gyula tanító Ókér,

olyan valamit, a mi felett az ilyenkor legédesebb és a szeretetreméltóságtól duzzadó mama szívből ne mosolyogna, nem tud velük szemben elég hálás lenni a legcsekélyebb figyelemért, s nem tudja elég eklatánsul kifejezni afeletti örömét, hogy szerény otthonában minden héten kedves vendégül láthatja az ugynevezett jó parthit.

Endre: Körülbelül igazad van.

Kázmér: Nemcsak körülbelül, hanem egészen határozottan. Vagy nem figyelted még meg azt, midőn az óvatos mama legyezője mögött oktatja kedves leányát, hogy barátságosabban mosolyogjon az ilyen kiválasztottakra, odaadóbban táncolja a mazurt s hogy elpirulva sugja oda meleg kézszoritás kíséretében »a mielőbbi kedves viszontlátásra.« — Azonban mi más a mi helyzetünk.

Endre: Na ugyan milyen?

Kázmér: Ha rólunk van szó, az előbb a szeretetreméltóság hevében még olvadozó mama, Isten bocsásd bűnömét, a kiálhatatlan anyós képét ölti fel. Közeledsz a leányához, magához int, hogy aznapi mulatságod elrontsa, hogy kiábrándítson szerinte hőbortóbból s hogy alaposan meggyőzzön, miszerint te senki és semmi vagy. »Ja-ja, kezdi a mama, a mai fiatal emberek mind könnyelműek; mondja kedves Fehér ur, mikor teszi le az ügyvédi vizsgát?« »Csókolom a kezét Nagyságos Asszony, jövőre.« »Jövőre??! Ha emlékezetem nem csal, ugy már 2 éve

Famler Gusztáv Adolf lelkész Torzsa,
Dr. Hósz Mihály orvos Nagylak,
Dr. Künstler Károly tanfelügyelő Bpest,
Dr. Petrovics Soma főesperes Szentés,
Greszmacher lelkész Beska,
Szeberényi Lajos és neje Főth,
Dr. Kurz Fülöp orvos Ókér,
Steiger Péter tanácsos Ókér,
Galla István lelkész Narta,
Róder Károly tanító Cservenka,
Medveczky Károly lelk. és neje Burányfalva.
Dedinszky János lelkész Glozsán,
Dr. Belohorszky János egyház megyei ügyész Ujvidék,

Radvány István felügyelő Miskolcz.
Vak Péter és neje Járék,
Olt Fülöp lelkész Titel,
Hönsch Dezső kir. főmérn. Sátoralja-Ujh.,
Kovács Andor lelkész Orosháza,
Bukó Sándor felügyelő Orosháza,
Róth Béla lelkész, Kiss Gyula felügyelő,
Schwartz Henrik, Brattmann Dani Ó-Verbász,
Bortnyik György esperes Szatmár-Kölose,
Fink Márton felügyelő,
Geduly Henrik lelkész egyh. kerületi jzó Nyiregyháza,

Frint Lajos lelkész felesége és leánya Arad,
Lesz ezenkívül még több vendég, s mint-hogy lakások tekintetében nagyon szegények vagyunk, az egyház a nagyközönséghez fordul az idegenek részére lakásért.

A vendégek közül sokan már szombaton d. e. és szombaton a különféle déli vonatokkal érkeznek ide, de viszont nagyon sok csak vasárnap hajnalban érkezik ide.

Vilmos császár Karapáncsán.

Rampelt Adolf lovag, udvari tanácsos, a vadászatok főrendezője, Frigyes főherceg uradalmainak kormányzója, ura rendeletéből megérkezett Karapáncsára, hogy minden előkészületet és intézkedést megtegyen, hogy a németek nagy császárját a vadászatban mi sem zavarja.

Latinovits Pál főispán, a bácsmegyei ol-

mindig ezt mondja! »Ó csókolom a kezét csupán egy kis időbeli tévedés; elvégre próféta nem vagyok.« — Köhécselés az egyik, kimos izzadás a másik részről. És azt hiszed ezzel vége, oh nem, tovább folyik a vexe...

S ha ezalatt visszajő a turból Ó a szíved ideálja a karakteres kisasszony s te kárpótlándó önmagad felkéred őt; a mama lakonikusan kijelenti: »Elég volt Lidia, kipiheged magad, azután haza megyünk. Ön pedig kedves Fehér ne zavartassa magát. Jó éjszakát.« — És akkor, ha a jó parthi véletlenül nem kér még egy kicsi kis turt, tényleg haza mennek.

Endre: És ez ellen küzdeni nem lehet? Vége ilyenkor minden reménynek?

Kázmér: Nagyon naiv vagy kedves Endrém! Rendszerint igen is vége mindennek, hála a mamák bölcsességének. Nálam azonban az ég és annak szentjei segítettek. Az első biztató mosolyt a rajnai lazac fogyasztásakor kaptam s a második mély, odaadó, bátorító, sőt dacoló pillantást a bucsuzásakor vetette felém a karakterben annyira bővelkedő Lidiám, mely erőt ad a küzdésre s mit fokoz és tüzel még az a tudat is, hogy ilyen kedves mamát, minden ellenkezése dacára, mégis csak szeretetreméltó anyósommá tehetek, s ezzel azt hiszem expiáltam a multat — és megboszultam a jövőt.

Dr. Vass Oszkár.

dalon személyesen ügyel fel az intézkedések pontos végrehajtására, miért is öt napig Bezdánban tartózkodik. Bács- és Baranya vármegye Duna partja, a vadászati területen csendőrséggel cernirozva van, szárazon az orvvadászok, vizen minden jármű rendőri felügyelet alatt áll. Bányai csendőrszázados vezényli a csendőrséget a helyszínén. A nagy számban lévő orvvadászok a főispán rendelkezésére a legszigorubb ellenőrzés, részben pedig rendőri felügyelet alatt állanak.

Bács vármegye Duna menti részeit a csendőrség megszállta, sőt Thurszky Jenő zombori rendőrkapitány a zombori határban a monostorszegi oldalon a vadászatot ez időre beszüntette. A baranyai oldalt is csendőrség lepte el — kik minden gyanus embert szemmel kísérnek.

A Duna szakaszt Bajától le Gombosig a csendőrség őrzi. Matkovi ts Béla apatini, Tarczay Dezső zombori és Vojnich Máté bajai főszolgabírák, nemkülönben Halm Ottó rendőrfelügyelő személyesen ügyelnek fel az intézkedések szigorú foganatosítására a helyszínén az egész határon.

Báró Fehérváry Imre és Koszits Kamil alispán személyesen kocsiztak ki Mohácsról a vadászterületre, hogy a tett intézkedéseket felülvizsgálják. Karapanca Berlinnel direkte össze lett kötve sűrűn és telefonnal, naponta két futár jön és megy, mivel a császár az államügyeket is elintézi itt. Miért is nagy kísérettel érkezik.

A német császárt főudvarnagya, házi marsallja és főszertáros mestere, Eulenburg Adolf gróf, továbbá Lucanus az orvosi és jogi tudományok tudora, a császári titkos kabinetiroda főnöke, valóságos titkos tanácsos, Plessen gyalogsági tábornok főszárnysegéd, a főtábor parancsnoka, Hülsen-Haeteler gróf altábornagy, főszárnysegéd, Schwerin titkos udvari tanácsos, Tschirschky követ, Löwenfend vezérnagy, Schmettow őrnagy szárnysegéd, Abb udvari tanácsos a polgári irodában és Ilberg dr. főtörzsorvos fogják kísérni. Frigyes főherceg megérkezett már Izabella főhercegnő nejevel, ki a háziasszonyi tisztet látja el egyik leányával — és a kőrisedei vadászakba szálltak meg egész udvartartásukkal. Kőrisedő, Bellye, Főherceglak és Karapanca telefonnal van összekötve.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 15.

— **Közgyűlési indítvány.** Geiger A. Mór törvényhatósági bizottsági tag a legközelebb megtartandó közgyűlés elé, azon megszívlelendő indítványt terjesztette, hogy az aktiv városi tisztviselők, tanítók és dijakok gyermekei a városi iskolákban teljes tandíjmentességet élvezzenek.

— **Az ápoló nővérek új főnöknője.** Bonaventura nővér távozása folytán, a kit a soproni anyaház főnöknőjévé választott, a helybeli Mária Valéria közoktatóban működő ápoló nővérek főnöknőjévé *Mária Viktória* nővér küldetett ki, a ki már helyét el is foglalta.

— **Pius pápa életéből.** Egy csomó jellemző adoma forog már közszájon, a melyből az új pápa alakja kedvesen válik ki.

— Egy alkalommal Mocenni kardinális sokalotta előtte, hogy százezer frankot szánt a római szegényeknek.

— Vigyázzon! — válaszolta a pápa, — mert ha sokat hánytorgatja ezt a dolgot, hát a százezer frankból százötvenezer lesz.

Az egyházi birtokok kormányzója nem boly-

gatta többé ezt az ügyet, hanem sietett kifizetni az összeget. Feltűnést kelt, hogy a pápa a Lateran restaurálásának eszméjével foglalkozik. Ebből azt következtetik, hogy X. Pius ott fogja a nyarat tölteni, amely tudvalevőleg a Vatikánban csaknem elviselhetlen.

— **Halálozás.** Littvay Albert, zombori lakos élte 71. évében meghalt. Az elhunytban Littvay Péter zombori zárdai hitoktató atyját gyászolja.

— **Sántha György** dr. a helybeli közoktató sebészeti osztályának osztályorvosa kétheti tanulmányutjáról ma vissza érkezett.

— **A villamos vasut** f. hó 15-ikétől kezdődőleg Szabadka és Palics között félóránként fog közlekedni.

— **Névmagyarosítás.** Englsmann Gyula ó-becsei illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel »Havas«-ra változtatta.

— **Érdekes felhívást** kaptunk ma. Gauzer János a Sárközi takarékpénztár vezérigazgatója intézi a közönséghez a következő felhívást: Egy 255.523 korona értékű 168.041 négyszögöl területű mintaszőlőtelep, szőlő, kaszáló, legelő és erdőbirtok továbbfejlesztéséhez, 10 évi üzemben tartásához és 120.000 korona adósság kifizetéséhez 80000 korona (egy részvételi tétel 2000 kor.) — befizetéssel résztvevők kerestetnek, melyre évenként 4% kamat adatik, ezenfelül dusnak ígérkező jövedelmi fölőslég fölőslása van kilátásba helyezve. Végre 10 év után a tehermentes birtok felerésze a résztvevőknek átengedtetik. A felhíváshoz részletes üzemterv van csatolva, mely pozitív számadatokkal mutatja ki a befektetés realitását és jövedelmezőségét.

— **Az önkéntes tűzoltók működése.** F. évi augusztus hóban előfordult 7 tetőtűz. Kár 18399 kor., biztosítva volt 13956 kor., nem volt biztosítva 4442 kor.

— **Megőrült földműves.** Somogyi Gergely helybeli földművelőn tegnap szőrűtség jelei kezdtek mutatkozni. Családja kiszállította a közoktatóba, a hol az illető osztályorvos őt megvizsgálta és megállapította, hogy a szerencsétlen emberen hirtelen elmezavar tört ki.

— **Határkilgazitás.** Bács-Bodrog vármegye a szomszédos Torontál vármegye közt, Tisza-Szt.-Miklós és Karlova határában a holt tiszai kanyarulatoknál a határ irtás lett. Ennek kiigazítására a helyszíni tárgyalás f. hó 12-én volt, melyen Zenta város, a vármegye és a földművelésügyi ministerium kiküldöttjei vettek részt és a vármegye határát megállapították.

— **Nagy ékszerlopás Ujvidéken.** Az ujvidéki rendőrségtől érkezett jelentés szerint ott augusztus 15-ike óta eltelt idő folyamán ismeretlen tettesek nagy ékszerlopást követtek el. Jetics Dömötör ujvidéki lakostól ellopták a Wertheim-szekrény kulcsát és azt ennek segítségével kinyitva 5500 korona értékű különféle ékszereket loptak el.

— **Veress Sándor daltársulata.** Már mai számunkban megemlékeztünk a közel napokban kinálkozó szórakozásról, a melyben Versendi Gyula az »Otthon« tulajdonosának gondoskodása folytán részesül közönségünk Veress Sándor kitűnően szervezett daltársulatának vendégszerepeltetése által. A társulat egy nappal későbbben érkezhetik meg, mint eredetileg tervbe volt véve s így csak holnap szerdán kezdi meg előadásait.

— **A szurkálás áldozata.** A paraszt legény-virtusnak ismét áldozata van. Parti Mihály keletiből legény kit a múlt hó 30 és

31-ike közötti éjjelen egy korcsmai bál alkalmával társai összeszurkáltak, a múlt éjjel a helybeli közoktatóban belehalt sebeibe. A törvényszéki boncolást holnap délelőtt fogják megtartani.

— **Meglőtték egy rendőrt.** Boros Imre zentai mezőrendőr szombaton éjjel a Mákos-körűli kukoriczásokban czirkálván, két alakot látott ott, akik a kukoriczát dézsmálták. Boros megadásra szólította fel a jómadarakat, kik a felhívásra revolverlövéllyel feleltek és Boros balkarját keresztüllőtték. A meglőtt rendőr nagy fájdalmában fegyverét nem használhatta, így a gyilkosságra is elkészült tolvajok megszöktek. Boros karját a mákosi csöszházban bekötötték. A rendőrség a vakmerő tolvajokat széles körben nyomozza.

— **Elragadták a lovak.** Mai számunkban említettük, hogy Kovács honvéd huszárt hétfőn délután a palicsi szőlők közt elragadták a lovak, a mikor oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy a mentők szállították be a kaszárnyába. Ott kis foku agrárkódást konstataáltak, mely azonban ma reggelre megszűnt.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Vidákovics András 21 nap, Tót Péterné Takács Teréz 60 év, Takács Károly 4 hó, Góli István 2 nsp, Piukovics Béla 10 év, Kremptics János 15 nap, Ispanovics Máté 72 év, Horváczi Kálmán 36 év, Hegedüs Teréz 16 hó, Orcsics Erzsébet 18 év, Balázsevics Pál 16 nap. Született 11; 5 fiu, 6 leány. Eljegyzés: Varga Albert Vohanka Paulint Faragó János Mozga Juliskát.

Katonai forradalom Szerbiában.

Belgrád, szeptember 15.

Több magasrangú tiszt, egytől-egyig az Obrenovics-dinasztia hívei, bejelentették kilépésüket a hadsereg kötelékéből. A lemondott tisztok nevei ismeretlenek, mert a hadvezetőség titkolja az esetet és a lapok is utasítást kaptak, hogy hallgassák agyon a tömeges kilépéseket. Péter király állítólag magához hívatta a lemondott tiszteket.

Belgrád, szept. 15.

A Belgrádban állomásozó 7. gyalogezred altisztjei közt forrongás ütött ki. A zendülésnek állítólag az az oka, hogy Sándor király megöletésekor a tisztok megfővesztették a katonaságot. A hadügyminiszter titkos rendeletet adott ki, amelyben meghagyja az ezredparancsnokoknak, hogy minden csapatot kivonulásakor személyesen vezényeljenek.

Az elégedetlenség már a legelőkelőbb hivatalnoki körökre is kiterjed, mert Belgrádban minden valamirevaló állást a királygyilkosságban részesek és hiveik nyerték el.

SZINHÁZ.

Helybell szerző darabja Kassán.

Az »Udvari Kaland«-ozimű operette, melynek zenéje *Garai* (Geiger) A. Mór szabadkai értékképviselő szerzeménye, és a melyet ma a fővárosi nyári színházban is nagy sikerrel adott elő Krecsányi szintársulata, legközelebb a kassai Nemzeti Színházban fog színre kerülni Komjáthi társulatának előadásában. A darab előadási jogát a kassai színházigazgató már megszerezte.

Popini Oliva hangversenye.

Megemlékeztünk már arról, hogy Popini Oliva a szép európai hírű magyar énekesnő

Szabadkán is fog hangversenyezni. Most már megirhatjuk, hogy Popini Oliva nálunk e hó 24-én fog hangversenyezni, mielőtt Angliába utaznék, ahol a legelső koncertterembe szerződtették óriási összegekért. Külföldi körútjában a híres zongoraművész Stawenhagen Bernát fogja kísérni. Azt hisszük, hogy Szabadka műpártoló közönségének Popini Oliva koncertje felejthetetlen estélyt fog szerezni; olyan estélyt, aminőkben csak ritka kivételképpen részesülhet. A művésznek egész programját legközelebb egész terjedelmében fogjuk közölni.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 16-ára szeles, hűvös időjárás várható esővel és zivatarokkal.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Gyenge vételkedv mellett ma 35000 mm. buza kelt el nyugodt változatlan áron. A többi terményekben nem volt változás.

Felmondott 2000 mm. buza e hónap 20-án leendő átvételre.

A határidő-üzlet kezdetén szilárd volt, később azonban realizációk következtében az irány gyengült és a termények olcsónzártak.

	Kezdeti	Változás
Buza okt.-re	752	749-748
Buza	—	—
Buza apr. 1904	776	774-775
Rozs okt.-re	624	623-622
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	650	649-650
Zab okt.-re	550	551-552
Zab	—	—
Zab áprilisra	547	548-547
Tengeri szept.-re	674	675-674
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 1904	542	544-542
Repce	—	—
Repce	—	—

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 15.

Nemzeti szálloda: Boda Pál, Szász Sándor, Guttmann Izidor, Franke Márton utazók Bpest. — Madary Gábor Bpest. — Wagner Ede utazó Rothwasser. — Vadas Béla mérnök Bpest. — Stern Jenő és Vilmos keresk. Csantavér. — Polgár Sándor fakeresk. és neje Zimony. — Kohn József Koppel D., Rozenfeld Salamon, Fuhrmann Mór, Rosenberg Mór, Kersevicz Milos utazók Bécs.

Polgári szálloda: Majer Ferencz Apatin. — Körösi Sándor Baja. — Vojnovics Alexa Ó-Becse. Bala Miklós Ó Kanizsa. — Abrecht Péter Topolya. Weuhand György Baja. — Kellner Jakab Bpest. Szabó Sándor Nagy-Becskerek, Jovanovics M. Baja.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

11661/903. tan.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa a közgyűlés 290/903. sz. határozatából kifolyólag ezenel pályázatot hirdet egy egész estét betöltő dráma, vigjáték avagy népszínműre, megjegyezvén, hogy egyenlő irodalmi érték mellett a Szabadka történetére vagy ethnografiai viszonyaira vonatkozással bíró szindarab előnyben részesül.

2) A pályadíj 100 drb. tizkoronás arany, a mely jutalom csak irodalmi értékkel bíró

és szinpadi hatást ígérő műnek lesz kiadható.

3) A pályaműnek idegen kézzel írva, beköttve és lapszámozva kell lenni és a szerző nevét tartalmazó zárt jelígyés levéllel együtt Dr. Biró Károly polgármester címére **1904. évi május hó 1-ig** küldendő be, a mely időn tul érkező pályaművek figyelembe nem vétetnek.

4) A pályaművek bírálatát a tanács által kijelölendő bíráló bizottság teljesíti, és a pályadíj odaitélése felett legkésőbb 1904. évi október 1-ig érvényesen dönt.

5) A pályadíjjal jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, köteles azonban darabjának előadási jogát a szabadkai színház részére egyszer s mindenkorra külön díj nélkül átengedni,

6) A fent körülírt pályázati feltételek bármelyikét nélkülöző pályamű a bírálat alá bocsájtás mellőzésével a pályázatból kizáratik; ugyszintén elveszti a pályázatban való részvétel iránti jogosultságát azon mű szerzője, a kinek neve a pályázat eredményének eldöntése előtt akár a nyilvánosság, akár a bíráló bizottság, vagy ennek egyes tagja által felfedeztetik.

7) A jutalommal ki nem tüntetett pályaművek jelígyés levélkéi a bíráló bizottság döntő ülésén megsemmisítetnek. A pályaművek kéziratái vissza nem adatnak, hanem a bíráló bizottság jelentésével a Múzeum és Közkönyvtár irattárába helyeztetnek.

Szabadkán, 1903. szeptember hó 2.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

Szabadka szab. kir. város rendőrkapitánya.

16975. kap. igt. 1903. szám.

HIRDETÉMÉNY.

A város területén az utóbbi időben több veszett kutya kóborolt és irtatott ki, melyek több embert martak meg s miután ennek folytán a városban több veszettség gyanuja alatt álló kutya kóborol, ez okból az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s illetve az ezen törvény alapján 40000/1888. szám alatt a nagymélt. földművelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kibocsájtott rendelet 188. §-a alapján elrendelem, hogy a város bel- és külterületén lévő valamennyi **bármely faju kutya mától számítva 40 napon keresztül megköttve tartassék**, az igt megköttött kutya különösen friss vízzel jól elláttassék vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral zsinóron vezettesék, mivel az ezen rendelet ellenére **szabadon eresztett kutyák minden tekintet nélkül kiirtatni**, tulajdonosaik pedig a törvény 154-ik §-ának i) pontja alapján a kutyák elhanyagolása esetén is **100 forintig terjedő pénzbüntetéssel** fognak büntetenni.

Tekintve pedig azon körülményt, hogy a jelen év folyamán a város területén több egyént martak meg a veszett ebek; a fentebb közlöttek újbóli, legszigorubb szemmel tartása mellett arra is figyelmessé teszem a nagy közönséget, hogy bármely állaton észlelt minden gyanus megbetegedési eset a rendőrkapitányi hivatalnál az idézett törvény 149. §-a értelmében 300 forintig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt azonnal bejelentendő.

Szabadkán, 1903. évi augusztus hó 28-án.

Szalay Mátyás,
rendőrkapitány.

1487/903. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az 1901. évi márczius hó 16-ól kezdődő leg további intézkedésig helyettesítéssel betöltött és évi 1200 korona fizetéssel javadalmozott palicsi-gazdai teendők ellátásával kapcsolatos gépészi állásra ezenel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz **folyó évi október hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az ezen határidőn tul benyujtott pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Szabadkán, 1903. évi szeptember 13-án.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

17319/1903: tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

Néh. br. Rudics József a Szabadka szab. kir. város területén született, a felsőbb és az ezekkel egyenrangu tanintézetek, valamint a középiskolai és az ezekkel egyenrangu tanintézetek növendékei, továbbá a polgári és elemi iskolák szegénysorsu növendékei segélyezésére többrendbeli alapítványi segélyösszeget létesítvén, ezen segélyösszegek a folyó tanévben ismét felosztás alá kerülnek.

Ezen alapítványi összegek a következők:

I.

A felső és az ezekkel egyenrangu tanintézetek tanulói részére:

2 darab . . . 300 koronás
2 „ . . . 200 „
4 „ . . . 100 „

II.

A középiskolai és ezekkel egyenrangu tanintézetek tanulói részére:

2 darab . . . 200 koronás
4 „ . . . 100 „
12 „ . . . 50 „

III.

A polgári iskolák növendékei részére:

4 darab . . . 40 koronás
12 „ . . . 20 „

IV.

Az elemi iskolák növendékei részére:

30 darab . . . 10 koronás
60 „ . . . 5 „

Felhivom ennél fogva mindazon szegénysorsu tanulókat, kik ezen Rudics-féle ösztöndíj valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az eziránti pályázati kérvényeiket

a) a vagyoni viszonyaikat,
b) szabadkai születésüket és illetőségüket,
c) azt, hogy elemi, polgári, közép vagy felső tanfolyamot tényleg hallgatnak is,
d) kifogástalan erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányaikkal felszerelve **folyó évi október hó 5-ig** bezárólag mélt. Schmausz Endre főispán urhoz Szabadkán nyujtsák be.

A nem szabadkai születésű és illetőségű egyének kérvénye figyelembe nem vétetik.
Szabadkán, 1903. évi szeptember hó 8-án.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

POLÁNYI DEZSO

Vöröskereszthez címzett gyógytárába egy hatodik gymnaslumot végzett magyarul és **gyakornok** bunyevácul beszélő **azonnal felvétetik.**